

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

wolnego. W ramach realizacji projektu planuje się organizację cyklu wykładów i warsztatów *Polska XIX wieku*, podczas których poruszone zostaną następujące tematy z zakresu historii dziesiętnastowiecznej Polski:

- Najważniejsze wydarzenia XIX wieku;
- Społeczeństwo XIX wieku;
- Literatura XIX wieku;
- Sztuka XIX wieku;
- Stroje XIX wieku;
- Obyczaje XIX wieku;
- Sępólno Krajeńskie XIX wieku.

Projekt skierowany zostanie do seniorów oraz dzieci z rodzin dotkniętych problemami społecznymi (skierowanie działań do tych dwóch grup zostało podyktowane diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, która wykazała, że wskazano do rewitalizacji fragment Gminy Sępólno Krajeńskie charakteryzujący wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności na danym obszarze oraz wysoki udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze). Do projektu zaangażowanych zostanie 50 mieszkańców Gminy, z czego 70% stanowić będą mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Co miesiąc wykłady i warsztaty prowadzone będą w zmodernizowanym budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie. Lokalizacja ta jest uzasadniona bliskim położeniem obiektów powstałych w XIX wieku:

- Dziewiętnastowiecznego parku;
- Dworu z 1871 roku;
- Chlewni z 1869 roku;
- Cmentarza ewangelickiego z XIX wieku.

Poza wykładami i warsztatami zorganizowane zostaną również wycieczki trasą wyżej wymienionych XIX wiekowych obiektów na terenie Wilkowa. Podczas wycieczek, lokalni przewodnicy opowiedzą uczestnikom o historii Sępólna Krajeńskiego. Projekt zakończy się realizacją i rozstrzygnięciem konkursu plastycznego „Moja Mała Ojczyzna w XIX wieku”. Przedsięwzięcie ma na celu wykorzystanie potencjału kulturowego w procesie budowania tożsamości lokalnej, więzi z miejscem zamieszkania oraz integracji międzypokoleniowej.

Cel rewitalizacji: Podniesienie jakości infrastruktury technicznej i minimalizacja zagrożeń dla środowiska naturalnego

Kierunek działań: Poprawa stanu infrastruktury technicznej

3

PF

Adaptacja budynku „starej szkoły” na cele aktywizacji społecznej

Poza obszarem
rewitalizacji:
Lutowo

Uzasadnienie realizacji projektu: W Lutowie projekt obejmuje zagospodarowanie budynku „starej szkoły”. Zakres prac realizowanych prac obejmuje zagospodarowanie parteru i poddasza budynku na cele schroniska młodzieżowego oraz miejsca integracji społecznej. Adaptacja obiektu „starej szkoły” przyczyni się do stworzenia przyjaznego miejsca do odrabiania lekcji oraz spędzania czasu wolnego. Rozszerzy się również dostępność społeczności do działalności kulturalnej, ponieważ w budynku „starej szkoły” organizowane będą zajęcia aktywizacyjne oraz integrujące dzieci, młodzież i dorosłych. Na terenie zmodernizowanego budynku planuje się realizację projektów społecznych, tj.: *Gry Wielkoformatowe XXL* oraz *Klub podróżnika*.

Również ze względu na bliską odległość Zespołu Szkół młodzież będzie mogła korzystać z proponowanych zajęć edukacyjno-rozwojowych i

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

rozrywkowych. Młodzież także będzie mogła w tym miejscu spędzać czas po zajęciach lub w oczekiwaniu na autobus, co przyczyni się do utworzenia lub umocnienia więzi lokalnych.

4

PF

Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie

Uzasadnienie realizacji projektu: Przebudowa pomieszczeń budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie ma na celu dopasowanie ich do potrzeb „zielonej szkoły”. Odbiorcą projektu będą dzieci i młodzież uczęszczające do szkół podstawowych i gimnazjalnych zwłaszcza znajdujących się na terenach wiejskich. Teren Wilkowa oraz sąsiednich sołectw (wchodzących w skład obszaru rewitalizacji) zamieszkuje wiele dzieci i młodzieży ze środowiska popegeerowskiego. Zajęcia edukacyjne prowadzone w „zielonej szkole” z zastosowaniem sprzętu audiowizualnego i komputerowego pozwolą na zaspokojenie potrzeb młodych ludzi w tym zakresie, zintegrują z rówieśnikami. Ponadto, rozpoczęcie tego rodzaju działalności będzie szczególnie istotne pod względem zapobiegania zjawisku zarówno wykluczenia społecznego, jak i cyfrowego. Zatem działanie realizowane niebezpieczeństwo na obszarze rewitalizacji przyczyni się do poprawy jakości życia młodych mieszkańców obszarów kryzysowych.

Poza obszarem
rewitalizacji:
Wilkowo

Na terenie zmodernizowanego budynku „starej szkoły” realizowany będzie projekt *Polska XIX wieku*.
Proponowane działania poza obszarem rewitalizacji zakładają realizację celu, który został wyznaczony dla obszaru rewitalizacji („Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej”). Skierowane są przede wszystkim do dzieci i młodzieży, czyli grup u których dostrzega się zjawisko niskiego zaangażowania społecznego. Przeprowadzone działania zakładają stworzenie miejsc, w których osoby młode mogłyby wzajemnie poznawać się i nawiązywać nowe znajomości. Ponadto, zwiększenie dostępności edukacyjnej i obiektów do wspólnego spędzania czasu wolnego, przyczyni się do kształtowania postaw prospołecznych, istotnych pod względem tworzenia społeczeństwa obywatelskiego. Przystosowanie budynku „starej szkoły” oraz zaadaptowanie poddasza świetlicy wiejskiej na „zieloną szkołę” pozwoli na budowę więzi lokalnych, przyczyniających się w przyszłości do ograniczenia lub eliminacji zjawiska wykluczenia społecznego.

Źródło: opracowanie własne.

Uzasadnienie dla realizacji projektów uzupełniających poza obszarem rewitalizacji

Modernizacja istniejących obiektów umożliwi realizację projektów społecznych skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji. Z obiektów będą mogli korzystać mieszkańcy Wilkowa i Lutowa oraz pozostałe osoby zamieszkujące gminę Sępólno Krajeńskie. Jednak to dla mieszkańców obszaru rewitalizacji przewiduje się pierwszeństwo (w przypadku wydarzeń, podczas których obowiązywała będzie ograniczona liczba miejsc) oraz udzielenie zniżek (w przypadku ewentualnych wydarzeń biletowanych, takich jak koncerty, spektakle teatralne i inne). Wpłyne to na wzrost aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz na korzystanie z oferty społecznej i kulturalnej na terenie sołectw odległych od miejsca zamieszkania. Dzięki temu mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą mieli okazję do poznania gminnych terenów oddalonych od ich sąsiedztwa, częstszego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym gminy oraz przede wszystkim do integracji z mieszkańcami pozostałych części gminy. Realizacja projektów przyczyni się do utworzenie sieci infrastruktury społeczno-kulturalnej na terenie gminy Sępólno Krajeńskie. Wzrost aktywności społecznej, pozwoli na ograniczenie zdiagnozowanych problemów, a w konsekwencji przyczyni się do zmniejszenia wykluczenia społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji. Utworzenie sieci obiektów, w których prowadzone są działania z zakresu aktywizacji i integracji pozwoli na nawiązanie współpracy pomiędzy ich pracownikami. Będzie to okazja do wymiany doświadczeń oraz pomysłów, co w przyszłości może zaprocentować realizacją większej liczby projektów, a w rezultacie coraz większą aktywnością mieszkańców całej gminy, w tym przede wszystkim mieszkańców obszaru rewitalizacji. Współpraca zostanie nawiązana pomiędzy następującymi placówkami:

- Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim (obszar rewitalizacji);
- Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (obszar rewitalizacji);
- Gminna Pracownia Edukacji Kulturalnej ARTIK w miejscowości Włóscibórz (obszar rewitalizacji);
- Świetlica Wiejska we Włósciborzu (obszar rewitalizacji);
- Świetlica Wiejska w Jazdrowie (obszar rewitalizacji);

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Świetlica Wiejska w Wilkowie (poza obszarem rewitalizacji);
- Stara szkoła w Lutowie (poza obszarem rewitalizacji).

W przyszłości możliwe będzie poszerzenie sieci o nowe obiekty na terenie pozostałych sołectw gminy Sępólno Krajeńskie.

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na aktywizację mieszkańców oraz zmniejszenie liczby osób wykluczonych społecznie (lub wykluczeniem społecznym zagrożonych). Rezultaty te zauważalne będą we wszystkim grupach wiekowych, ponieważ sieć infrastruktury społeczno-kulturalnej na terenie gminy Sępólno Krajeńskie będzie platformą dla integracji międzypokoleniowej – organizowane wydarzenia będą kierowane zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dla osób dorosłych i seniorów.

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności rewitalizacji

Niezwykle istotnym aspektem wdrażania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w szerokim spektrum funkcjonowania. Komplementarność ma charakter:

Rysunek 7 Rodzaje komplementarności rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

Komplementarność problemową charakteryzuje uwzględnienie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich wymiarów Lokalnego Programu Rewitalizacji. Rewitalizacja zawsze jest kompleksowa - zapewnienie komplementarności problemowej pomoże zapobiec fragmentaryzacji działań rewitalizacyjnych. Projekty powinny przede wszystkim wpływać na sfery, w których odnotowano stan kryzysowy.

Proces rewitalizacji gminy Sępólno Krajeńskie będzie miał charakter kompleksowy oraz doprowadzi wyznaczone obszary do stanu przedstawionego w wizji. Wszystkie działania będą również odpowiedzią zarówno na zdiagnozowane problemy, jak i założone cele. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych spowoduje złagodzenie lub całkowite wyeliminowanie problemów dotyczących tereny objęte rewitalizacją. Poniższa tabela przedstawia powiązanie problemów z projektami, przy uwzględnieniu sposobów rozwiązania negatywnych zjawisk i prognozowanego efektu.

Tabela 15 Wykazanie komplementarności problemowej

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego				
Wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Aktywizacja i integracja osób w wieku poprodukcyjnym	Plenery ze sztuką w sercu miasta		Zaktywizowani seniorzy, chętnie włączający się w działania na rzecz lokalnej społeczności
Wysoki udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Organizacja działań odpowiadających na potrzeby osób starszych o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym	Poranki symfoniczne w sercu miasta		Poprawa jakości życia osób starszych poprzez dostęp do wydarzeń o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym
Wysoki udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Wyrównanie szans w dostępie do dóbr kultury i edukacji dzieci oraz młodzieży	Aktywnie społecznie – 50+		Wzrost kompetencji osób starszych
Wysza od średniej długość rur azbestowo-cementowych na danym obszarze do ogólnej długości rur wodociągowych na danym obszarze		Powrót na rynek pracy	Modernizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami w Sępólnie Krajeńskim	Podniesienie kompetencji społecznych i kulturalnych dzieci i młodzieży
	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych	Warsztaty z zakresu samozatrudnienia i zakładania własnej działalności gospodarczej		Zwiększenie dostępności do zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania dzieci młodzieży
	Wdrożenie działań mających na celu poprawę stanu infrastruktury technicznej	Klub podróżnika (przedsięwzięcie uzupełniające)		Ożywienie i nadanie nowych funkcji przestrzeni miejskiej
	Integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji (w tym integracja międzypokoleniowa)	Polska XIX wieku (przedsięwzięcie uzupełniające)		Poprawa stanu infrastruktury technicznej
				Podniesienie kwalifikacji osób zmagających się z bezrobociem
				Spadek liczby osób bezrobotnych

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
				Zintegrowani mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym młodzież i seniorzy)
		Włocibórz		
Wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Poszerzenie oferty kulturalnej skierowanej do osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem dzieci Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego w obrębie miejsca zamieszkania	NEONOWA SYMFONIA BARW – poszukiwanie talentów Gry Wielkoformatowe XXL Kampania promocyjna usuwania azbestu Gminny program usuwania azbestu Aktywnie społecznie – 50+ Program „Rodzina na PLUS” Klub podróżnika (przedsięwzięcie uzupełniające) Polska XIX wieku (przedsięwzięcie uzupełniające)		Zwiększenie dostępności do zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania dzieci oraz młodzieży Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego zarówno przez dzieci i młodzież, jak i osoby starsze, integracja lokalnego środowiska Zaktywizowani seniorzy, chętnie włączający się w działania na rzecz lokalnej społeczności, Zintegrowana lokalna społeczność (osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone oraz ich otoczenie ze społecznością lokalną) Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym społeczności o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej Poprawa jakości środowiska i zmniejszenie ilości
Wysoki udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Aktywizacja i integracja osób w wieku poprodukcyjnym Organizacja działań odpowiadających na potrzeby osób starszych o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym Wsparcie środowiskowe rodzin zmagających się z problemami społecznymi, w tym poprawa więzi rodzinnych, integracja i aktywizacja		Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi w Lutowie (przedsięwzięcie uzupełniające)	
Wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze Wysoki udział budynków i gospodarstw, w których istnieje potrzeba usunięcia azbestu w stosunku do ogółu budynków i gospodarstw			Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie (przedsięwzięcie uzupełniające)	

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
	w rozwiązywanie problemu Integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji (w tym integracja międzypokoleniowa)			wyrobów azbestowych z poszczególnych sołectw
	Poszerzenie oferty kulturalnej skierowanej do osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem dzieci	Jazdrowo		Zwiększenie dostępności do zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania dzieci oraz młodzieży
Wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego w obrębie miejsca zamieszkania	Aktywnie społecznie – 50+		Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego zarówno przez dzieci i młodzież, jak i osoby starsze, integracja lokalnego środowiska
Wysoki udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Aktywizacja i integracja osób w wieku poprodukcyjnym	Program „Rodzina na PLUS”	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi w Lutowie (przedsięwzięcie uzupełniające)	Zaktywizowani seniorzy, chętnie włączający się w działania na rzecz lokalnej społeczności
Wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Organizacja działań odpowiadających na potrzeby osób starszych o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym	Gminny program usuwania azbestu	Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie (przedsięwzięcie uzupełniające)	Zintegrowana lokalna społeczność (osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone oraz ich otoczenie ze społecznością lokalną)
Wysoki udział budynków i gospodarstw, w których istnieje potrzeba usunięcia azbestu w stosunku do ogółu budynków i gospodarstw	Wsparcie środowiskowe rodzin zmagających się z problemami społecznymi, w tym poprawa więzi rodzinnych, integracja i aktywizacja	Gry Wielkoformatowe XXL		Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym społeczności o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy
	Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat istotności usuwania wyrobów azbestowych oraz	Klub podróżnika (przedsięwzięcie uzupełniające)		
		Polska XIX wieku (przedsięwzięcie uzupełniające)		

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
	wzrost zaangażowania w rozwiązywanie problemu			społecznej
	Integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji (w tym integracja międzypokoleniowa)			Poprawa jakości środowiska i zmniejszenie ilości wyrobów azbestowych z poszczególnych sołectw

Źródło: opracowanie własne.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy aspektu zarządzania procesem rewitalizacji, którego powodzenie w znacznej mierze uzależnione jest od wykreowania odpowiedniego systemu zarządzania rewitalizacją. System ten określa m.in. sposób podejmowania decyzji, czy podmioty biorące udział w procesie rewitalizacyjnym.

Przedstawiony w jednym z dalszych rozdziałów dokumentu system zarządzania realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 został oparty na systemie działania gminy Sępólno Krajeńskie, w związku z czym zapewniona została komplementarność zarówno proceduralna, jak i instytucjonalna. System zapewni efektywne współdziałanie zróżnicowanych instytucji na rzecz realizacji programu (począwszy do samorządu gminnego, poprzez przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, a także mieszkańców).

Komplementarność przestrzenna oznacza zastosowanie przy określaniu projektów rewitalizacyjnych kryterium ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami miasta. Gmina traktowana jest jako całościowa przestrzeń, bez punktowego nacechowania projektów. Osiągnięte efekty mogą również wpływać na otaczającą je przestrzeń i tam przynosić pośrednie rezultaty rewitalizacji. Mechanizm odpowiedzialny za komplementarność przestrzenną rewitalizacji powinien opierać się na monitorowaniu zmian zagospodarowania przestrzennego całościowo, nie tylko w skali obszaru zdegradowanego.

Wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji lub w jego sąsiedztwie (wpływając przy tym na obszar rewitalizacji), natomiast skala ich oddziaływania będzie dużo większa. Projekty realizowane na podobszarach rewitalizacji będą wpływać również na inne części gminy i ich mieszkańców, przy jednoczesnym nie przenoszeniu problemów. Ponadto podejmowane działania nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych (takich jak np. wykluczenie), ponieważ koncentrują się na rozwiązaniu problemów u źródeł, czyli na obszarze ich zdiagnozowania. Jednocześnie zaznaczyć należy, że projekty zaplanowane w ramach rewitalizacji nie kolidują z innymi przedsięwzięciami planowanymi do realizacji przez gminę.

Celem działań podejmowanych przez gminę Sępólno Krajeńskie jest zrównoważony rozwój jednostki, niwelowanie negatywnych zjawisk oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców. W związku z tym wszystkie podejmowane przedsięwzięcia (zarówno w ramach rewitalizacji, jak i innych programów) służą osiągnięciu wspólnego celu.

Prawie wszystkie projekty rewitalizacyjne realizowane będą na obszarze rewitalizacji, jednak przewiduje się ich szersze oddziaływanie. Przedsięwzięcia zaplanowane na terenie Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców całego miasta (wzrost liczby wydarzeń kulturalnych – np. poprzez organizację plenerów ze sztuką w sercu miasta i czy poprawę stanu środowiska – wymianę rur cementowo-azbestowych w ramach modernizacji Rynku Miejskiego). Z kolei te podejmowane na terenach wiejskich oddziaływać będą zarówno na mieszkańców ich jednostek, jak i obszarów sąsiadujących (Gry Wielkoformatowe XXL, kampania promocyjna usuwania azbestu). Projekty przewidziane do realizacji poza terenem rewitalizacji również mają silny wpływ na obszar cechujący się stanem kryzysowym (adaptacja budynku na cele zielonej szkoły będzie służyła dzieciom i młodzieży także z terenów, na których odnotowano kumulację negatywnych zjawisk społecznych) i przyczyniają się jednocześnie do niwelowania zdiagnozowanych problemów. W związku z powyższym działania zaplanowane w ramach programu będą całościowo oddziaływać na obszar rewitalizacji (a nie punktowo), poprawiając jego sytuację społeczno-gospodarczą. Poszczególne przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniają i zachodzi między nimi efekt synergii.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014 - 2020, oznacza, że finansowanie projektów rewitalizacyjnych, wynikających z planu rewitalizacji opiera się na uzupełnianiu się i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka wystąpienia podwójnego dofinansowania.

Projekty rewitalizacyjne mogą zostać sfinansowane ze zróżnicowanych źródeł, takich jak:

- Europejski Fundusz Społeczny;
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Mechanizm zapewnienia komplementarności źródeł finansowania opierać będzie się na silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych ze środkami polityk i instrumentów zarówno programów operacyjnych, jak i krajowych.

Projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 będą finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz środków własnych gminy Sępólno Krajeńskie. Szczegółowe źródła finansowania poszczególnych projektów zostały wskazane w rozdziale *Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych*.

Jednocześnie zaznaczyć należy, że na etapie sporządzania dokumentu osoby prywatne oraz przedsiębiorcy nie byli zainteresowani aktywnym włączeniem się w proces rewitalizacji, stąd w planowanych przedsięwzięciach brak działań finansowanych/współfinansowanych ze źródeł prywatnych. Jednocześnie nie wyklucza się możliwości podjęcia współpracy na kolejnych etapach wdrażania dokumentu.

Komplementarność międzyokresową gwarantują przedsięwzięcia, które wzajemnie się uzupełniają, prowadzą do osiągnięcia wspólnego celu, a finansowane są w ramach różnych okresów programowania. W związku z tym, iż gmina realizowała szereg projektów w ramach polityki spójności 2007-2013 zachowana zostanie ciągłość wsparcia. W poprzednich latach jednostka skupiła się na łagodzeniu problemów społecznych, w tym m.in. braków w edukacji, a także integracji lokalnej społeczności:

- Pracujemy na swoją przyszłość (9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty),
- Indywidualizacja nauczania w Gminie Sępólno Krajeńskie (9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty),
- Krajeński Klub Amazonek Orchidea (7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji),
- Razem lepiej (9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich).

W ramach niniejszego dokumentu również zaplanowano szereg działań wpływających na poprawę jakości życia mieszkańców, niwelowanie problemów i dalsze wzmacnianie kapitału ludzkiego.

W latach 2009-2014 gmina prowadziła rewitalizację na terenie miasta Sępólno Krajeńskie. Za obszar najbardziej wymagający wsparcia uznano „Stare Miasto”. Celem rewitalizacji było ożywienie wskazanego terenu, przywrócenie mu funkcji turystycznych i integrujących lokalną społeczność, ale również m.in. poprawa bezpieczeństwa, promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, aktywizacja zawodowa młodzieży bezrobotnej, zwiększenie szans rozwojowych osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym, umożliwienie rozwoju zawodowego rodziców małych dzieci. W ramach programu zrealizowano następujące projekty:

- Stare Miasto jako sprzyjające integracji społecznej centrum turystyczne Sępólno Krajeńskiego – kompleksowa rewitalizacja przestrzeni śródmiejskiej,
- Centrum Aktywności Społecznej,
- Rozbudowa i doposażenie istniejących placówek przedszkolnych,
- „Twoja wiedza – drogą do sukcesu!!!”,
- Centrum Aktywizacji Gimnazjalisty,
- Centrum Małego Dziecka i Rodziny,
- „Chopin przyjechał”.

Obecnie planuje się realizację działań będących kontynuacją tych z poprzedniej perspektywy finansowej w obrębie miasta Sępólno Krajeńskie, celem zachowania ciągłości wsparcia.

Na terenach wiejskich gminy w latach 2007-2013 również prowadzone były działania sprzyjające integracji i aktywizacji lokalnej społeczności, głównie w wymiarze infrastrukturalnym, w tym m.in.:

- Wyposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Włóścibórz poprzez zakup krzesel, stołów oraz mebli kuchennych i sprzętu AGD,
- Zakup tradycyjnych strojów krajeńskich oraz namiotu, krzesel i ław dla Koła Gospodyń Wiejskich we Włóściborzu,

- Modernizacja świetlic wiejskich w Gminie Sępólno Krajeńskie, w tym świetlic mieszczących się w budynkach wpisanych do ewidencji zabytków,
- Tworzenie bazy rekreacyjno-wypoczynkowej na wsi poprzez remont i wyposażenie świetlic wiejskich oraz budowę placów zabaw w Gminie Sępólno Krajeńskie,
- Remont świetlicy w Jazdrowie oraz wyposażenie jest w sprzęt RTV i AGD oraz meble,
- Stworzenie placu zabaw w Jazdrowie.

Projekty zrealizowane w poprzedniej perspektywie finansowej odnoszą się przede wszystkim do sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, stanowiąc jednocześnie bazę do realizacji kolejnych przedsięwzięć. W ramach obecnej perspektywy szczególny nacisk zostanie położony na działania społeczne, odnoszące się do integracji i aktywizacji lokalnej społeczności (np. w wyremontowanych świetlicach wiejskich na terenie i Włóściborza i Jazdrowa odbywać się będą Gry Wielkoformatowe – XXL, spotkania dotyczące azbestu i zajęcia aktywizujące dla seniorów).

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Istotna w procesie rewitalizacji powinna być współpraca pomiędzy podmiotami publicznymi (tj. samorządem gminy), lokalnymi przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi oraz osobami prywatnymi (tj. mieszkańcami). Mechanizm partycypacji społecznej, o którym tu mowa, staje się fundamentem działań na każdym etapie procesu rewitalizacji (diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania).

Partycypacja społeczna nie ogranicza się do informowania o kolejnych etapach w procesie rewitalizacji, ale dąży do momentu, gdzie interesariusze będą uczestniczyć w projektach i realnie współdecydować o następnych działaniach rewitalizacyjnych. Można wyróżnić pięć poziomów partycypacji społecznej:

1. **Informowanie** – ogranicza się do informowania interesariuszy o procesie rewitalizacji, bez nawiązywania interakcji;
2. **Konsultowanie** – interesariusze są informowani o procesie rewitalizacji, uczestniczą w spotkaniach, na których zgłaszają pomysły;
3. **Angażowanie** – interesariusze uczestniczą, np. warsztatach planistycznych. Jednak na tym poziomie wypracowane rozwiązania nie mają charakteru wiążącego dla samorządu gminnego;
4. **Współpracowanie** – wypracowywanie konkretnych pomysłów i omawianie problemów przy ich realizacji;
5. **Upełnomocnienie** – pełna decyzyjność jest po stronie interesariuszy.

Przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 zrealizowano cztery następujące poziomy:

Rysunek 8 Poziomy partycypacji społecznej

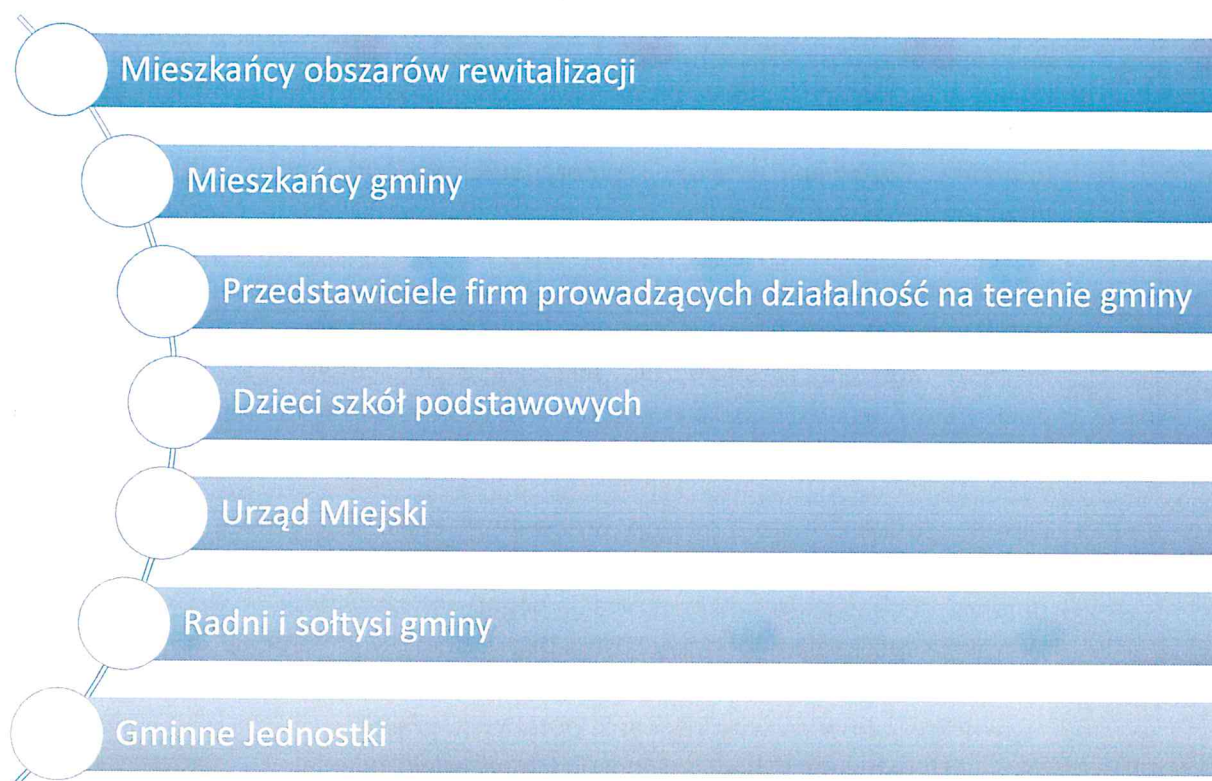
Źródło: Opracowanie własne.

W procesie rewitalizacji istotne jest również zachęcenie do uczestnictwa przedstawicieli różnych środowisk społecznych. Przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 zaangażowano zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci. Mieszkańców informowano w następujący sposób:

- Plakaty rozwieszanie na słupach informacyjnych;
- Plakaty rozwieszane w szkołach podstawowych na terenie gminy;
- Ulotki;
- Zaproszenia wysyłane drogą e-mailową do instytucji publicznych i przedstawicieli firm;
- Informacje na portalu społecznościowym Facebook;
- Informacje na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim;
- Informacje w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Sępólno Krajeńskie.

Poniższe zestawienie przedstawia interesariuszy rewitalizacji:

Rysunek 9 Interesariusze Lokalnego Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

10.1 Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Udział zróżnicowanych grup społecznych w procesie rewitalizacji ma zapewnić realizację zasady solidaryzmu społecznego oraz ułatwić dostęp obywateli do dobra wspólnego. Budowa zaufania pomiędzy władzą publiczną a partnerami społeczno-gospodarczymi pozwoli władzom na poznanie potrzeb społeczności oraz wypracowanie rzeczywistych rozwiązań problemów występujących zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i całej gminy.

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały metody włączania interesariuszy na etapie diagnozowania i programowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 16 Metody włączenia interesariuszy na etapie diagnozowania i programowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Ankieta	<p>Badanie kwestionariuszowe zostało przeprowadzone metodą CATI na próbie 100 osób, w terminie od 24 sierpnia 2016 r. do 3 września 2016 r.</p> <p>Celem badania była identyfikacja obszarów o wysokim koncentracji zjawisk problemów, określenie negatywnych zjawisk czy wskazanie sołectw, w których działania z zakresu rozwoju społecznego, gospodarczego i modernizacji powinny zostać zrealizowane.</p> <p>Wyniki ankiety zostały przedstawione w Załącznik 3 - Wyniki badania ankiety niniejszego Dokumentu. Kwestionariusz ankiety zamieszczony został w punkcie 15.5.1.</p>
Pierwsze konsultacje społeczne	<p>Pierwsze konsultacje społeczne, skierowane do radnych i sołtysów gminy, odbyły się 7 września 2016 r. o godz. 11:00, w Urzędzie Miejskim w Sępólnie Krajeńskim przy ul. Kościuszki 11 (sala sesyjna nr 11a). Uczestniczyło w nim 18 osób.</p> <p>Celem spotkania było zarówno wyjaśnienie czym jest proces rewitalizacji, zaprezentowanie dotychczasowych wyników badań oraz próbę wyznaczenia obszaru, cechującego się koncentracją negatywnych zjawisk.</p> <p>W trakcie spotkania uczestnicy zostali poproszeni o wymienienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mocnych stron i potencjału gminy, – Sposobów na wykorzystanie potencjału gminy, – Negatywnych zjawisk i sposób ich przeciwdziałania, – Przyczyn wskazania obszaru oraz zaproponowanie działań rewitalizacyjnych. <p>Metodą informowania o spotkaniach były:</p> <ul style="list-style-type: none"> – informacje zawarte na stronie internetowej http://www.gmina-sepolno.pl/, – informacje zawarte na portalu społecznościowym – Facebook; – plakaty, – ulotki. <p>Wyniki konsultacji społecznych przedstawione zostały w Załącznik 1 – Pierwsze spotkanie konsultacyjne niniejszego Dokumentu. Wzór plakatu i ulotki przedstawiony został w punkcie 15.5.2.</p>
Drugie konsultacje społeczne	<p>Drugie konsultacje społeczne, skierowane do mieszkańców gminy, odbyły się 29 września 2016 r. o godz. 13:00 w Urzędzie Miejskim w Sępólnie Krajeńskim przy ul. Kościuszki 11. Uczestniczyło w nim 13 osób.</p> <p>Celem spotkania było zarówno wyjaśnienie czym jest proces rewitalizacji, zaprezentowanie dotychczasowych wyników badań oraz próbę wyznaczenia obszaru, cechującego się koncentracją negatywnych zjawisk.</p> <p>W trakcie spotkania uczestnicy zostali poproszeni o wymienienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mocnych stron i potencjału gminy, – Sposobów na wykorzystanie potencjału gminy, – Negatywnych zjawisk i sposób ich przeciwdziałania, – Przyczyn wskazania obszaru oraz zaproponowanie działań rewitalizacyjnych. <p>Metodą informowania o spotkaniach były:</p>

	<ul style="list-style-type: none">– informacje zawarte na stronie internetowej http://www.gmina-sepolno.pl/,– zaproszenia wysyłane drogą e-mailową do instytucji publicznych i przedstawicieli firm;– informacje zawarte na portalu społecznościowym – Facebook;– plakaty,– ulotki. <p>Wyniki konsultacji społecznych przedstawione zostały w Załącznik 2 – Drugie spotkanie konsultacyjne 15.2 niniejszego Dokumentu. Wzór plakatu i ulotki przedstawiony został w punkcie 15.5.2.</p>
Trzecie konsultacje społeczne	<p>Trzecie konsultacje społeczne odbyły się 15 listopada 2016 r. o godz. 17:00 w Centrum Aktywności Społecznej przy ul. Jeziornej 6 w Sępólnie Krajeńskim. Celem spotkania było zaprezentowanie końcowych prac nad dokumentem i omówienie poszczególnych części Lokalnego Programu Rewitalizacji, m.in. diagnozy, wizji stanu obszaru rewitalizacji, cele rewitalizacyjne i kierunki działań, mechanizmy komplementarności, systemu zarządzania i monitorowania programu rewitalizacji.</p> <p>W spotkaniu uczestniczyło 20 osób. Metodą informowania o spotkaniach były:</p> <ul style="list-style-type: none">– informacje zawarte na stronie internetowej http://www.gmina-sepolno.pl/,– informacje zawarte na portalu społecznościowym – Facebook;– plakaty. <p>W trakcie spotkania nikt nie zgłosił uwagi do Lokalnego Programu Rewitalizacji.</p>
Wywiady pogłębione	<p>Wywiady realizowane były metodą TDI, polegającą na przeprowadzeniu ustrukturyzowanej rozmowy telefonicznej z daną osobą. Ma na celu uzyskanie konkretnych informacji w sposób planowy i metodyczny według określonego schematu, zwanego scenariuszem wywiadu. Badanie realizowane było w terminie od 1 września 2016 r. do 12 września 2016 r.</p> <p>Respondentami byli przedstawiciele instytucji Urzędu Miejskiego oraz Ośrodka Pomocy Społecznej, którym zadano pytania dotyczące m.in:</p> <ul style="list-style-type: none">– obszarów cechujących się koncentracją zjawisk kryzysowych,– czynników wywierających negatywny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne lokalnej społeczności,– źródeł problemu wykluczenia społecznego,– oceny oferty kulturalno-sportowej,– największych niedogodności na terenie miny,– kierunku rozwoju w celu zapewnienia poprawy jakości życia w gminie. <p>Analiza wypowiedzi respondentów przedstawiona została w Załącznik 4 – Wyniki badania TDI niniejszego Dokumentu.</p> <p>Scenariusz rozmowy przedstawiony został w punkcie 15.5.3.</p>

Konkurs plastyczny

Na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji przeprowadzony został konkurs plastyczny pt. „Gmina Sępólno Krajeńskie po rewitalizacji”. Konkurs realizowany był w terminie od 1 października 2016 r. do 17 października 2016 r. i skierowany był do uczniów szkół podstawowych na terenie gminy. Prace zbierane były w Urzędzie Miejskim przy ul. Kościuszki 11 w Sępólnie Krajeńskim.

Celem konkursu było wzmocnienie lokalnej tożsamości, a także kształtowanie postaw prospołecznych od najmłodszych lat.

Na konkurs plastyczny wpłynęło 56 prac z 5 szkół podstawowych. Prace plastyczne zostały podzielone na dwie grupy wiekowe, według klas. Grupa pierwsza – klasy od I do III; 28 prac. Grupa druga – klasy od IV do VI; 28 prac.

Plakat informujący o konkursie plastyczny zaprezentowany został w punkcie 15.5.4.

Karty przedsięwzięć
rewitalizacyjnych

Interesariusze programu zostali zaproszeni do zgłaszania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w terminie od 28 października 2016 r. do 9 listopada 2016 r. do godz. 15:30. Wypełnione karty projektowe można było złożyć drogą osobistą w Urzędzie Miejskim w Sępólnie Krajeńskim, w Biurze Obsługi Klienta, przy ul. Kościuszki 11 lub wysłać na adres: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim, Sekretariat, ul. Kościuszki 11; 89-400 Sępólno Krajeńskie.

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 10 Informacje o spotkaniu konsultacyjnym

Gmina Sępólno Krajeńskie oddał(a) nowe zdjęcie

7 listopada 2016

Fundusze Europejskie MINISTERSTWO ROZWOJU WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE Unia Europejska

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023.

W związku z kończącymi się pracami związanymi z opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023, Burmistrz Sępólna Krajeńskiego zaprasza wszystkich zainteresowanych Lokalnym Programem Rewitalizacji do udziału w spotkaniu informacyjnym kończącym prace nad tworzeniem w/w dokumentu, które odbędzie się we **wtorek 15 listopada 2016 r. godz. 17:00 w Centrum Aktywności Społecznej przy ul. Jeziornej 6 w Sępólnie Krajeńskim.**

Dokument przedstawia opis obszaru zdegradowanego i szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, stworzoną na podstawie analizy zjawisk kryzysowych. Diagnoza zawarta w programie obejmuje analizę sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcyjnej i technicznej.

W Dokumencie zaprezentowana została wizja stanu obszaru rewitalizacji oraz związane z nią cele, kierunki działań oraz planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które powinny stanowić realną szansę naprawy sytuacji kryzysowej. Lokalny Program Rewitalizacji zawiera również opis mechanizmów komplementarności, partycypacji społecznej oraz systemu zarządzania i monitoringu programu rewitalizacji.

Serdecznie Zapraszamy!!!

1626 użytkowników obserwuje to
2 osoby odwiedziły

Informacje [Zobacz wszystkie](#)

Zwykle opowiada tego samego dnia
Wyślij wiadomość
www.gmina-sepolno.pl
Miejscowość · Organizacja rządowa

Strony polubiona przez tę stronę

- Ekologiczne Inicj...
- Zakład Transport...
- Szlachetna Paczka...

Polski · English (US) · български език · Español · Português (Brasil)

Polityka Prywatność · Regulamin · Reklama · Opcje wyświetlania reklam · PiKTI cookie · Więcej · Facebook © 2017

Źródło: Facebook Gmina Sępólno Krajeńskie.

Rysunek 11 Informacja o zbieraniu kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Gmina Sępólno Krajeńskie
@sepolnokraj

Strona główna
Informacje
Zajęcia
Recenzje
Osoby, które to lubią
Wydarzenia
Filmy
Posty

Utwórz stronę

Zobacz film Wiadomość

1645 osób lubi to
1626 użytkowników obserwuje to
2 osoby odwdzięczyły się

Informacje Zobacz wszystkie

Zwykle odpowiada tego samego dnia
Wyslij wiadomość
www.gmina-sepolno.pl
Miejsowość Organizacja rzepowa

Strony polubione przez tę stronę

Ekologiczne Inicj...
Zakład Transport...
Szlachetna Paczk...

Polski English (US) słónskó gócka Español Portuguese (Brasil)

Fiszka projektowa - Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Sępólno Krajeńskie.
<http://www.gmina-sepolno.pl/?id=9&lock=7502>

W związku z przystąpieniem do sporządzania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Sępólno Krajeńskie, Gmina Sępólno Krajeńskie zapraszam do zgłaszania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennie-infrastrukturalnym, możliwych do zapisania w LPR. Przypominamy, że w przypadku projektów infrastrukturalnych fiszkę projektową wypełnić może osoba/podmiot posiadający tytuł prawny do nieruchomości. W przypadku projektów tzw. miękkich fiszkę wypełnia osoba/podmiot, jeżeli proponowany projekt w całości mieści się w zakresie jego działalności. Propozycje przedsięwzięć należy składać w terminie do dnia 9 listopada 2016 r. do godz. 16:30. Wypełnione fiszki projektowe można złożyć osobiście w Urzędzie Miejskim w Sępólnie Krajeńskim, w Biurze Obsługi Klienta, przy ul. Kościuszki 11 lub wysłać na adres: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim, Sekretariat, ul. Kościuszki 11, 89-400 Sępólno Krajeńskie. Fiszki projektowe niepodpisane bądź niewyraźnie wypełnione nie będą brane pod uwagę.

Załącznik : Fiszka projektowa (<http://www.gmina-sepolno.pl/.../2016.../fiszka%20projektowa.docx>)

Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie

Źródło: Facebook Gmina Sępólno Krajeńskie.

Rysunek 12 Informacja o rozpoczęciu konkursu plastycznego

Źródło: <http://www.gmina-sepolno.pl>

Na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji przeprowadzono szereg badań, zarówno jakościowych jak i ilościowych. Ogólne wyniki przedstawione w załącznikach do niniejszego dokumentu.

Głosy interesariuszy zostały wzięte pod uwagę zarówno na etapie diagnozy, wyznaczania obszaru rewitalizacji, jak i projektowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Badanie ankietowe

W badaniu ankietowym udział wzięło 63,0% kobiet i 37,0% mężczyzn, wśród których dominowały osoby w przedziale wiekowym 28-37 lat. Najwięcej badanych było mieszkańcami miasta Sępólno Krajeńskim. Najważniejsze wnioski z badania ankietowego kształtują się następująco:

- pod względem stanu społeczno-gospodarczego najgorzej ocenione zostało miasto Sępólno Krajeńskie – 31,3% ankietowanych określiło stan jako „zły”. Najwięcej odpowiedzi pozytywnych uzyskało Komierowo i Skarpa (10,0% wskazań „dobry”).
- Respondenci wymienili problemy o wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych, wśród których wskazali na problemy społeczne, tj. niskie dochody mieszkańców, ubóstwo (11,3% wskazań „bardzo duża”), przemoc w rodzinie, alkoholizm (12,0%), niski poziom bezpieczeństwa (11,3%); przestrzenno-funkcjonalne, tj. niską jakość terenów publicznych (12,0%) i techniczne, tj. słabą infrastrukturę transportową (suma odpowiedzi „duża” i „bardzo duża” 29,3%).
- W zakresie działań, jakie powinny zostać podjęte przez władze Gminy w celu eliminacji/ ograniczenia negatywnych zjawisk, respondenci najczęściej wskazywali na zły stan infrastruktury drogowej, tj. poprawa stanu technicznego dróg (37,7%) i chodników (10,9%), budowę obwodnicy (16,9%) czy ścieżek rowerowych (8,7%).
- Zdaniem badanych działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego, gospodarczego i modernizacji lub budowy nowej infrastruktury są najbardziej potrzebne w mieście Sępólnie Krajeńskim, a następnie w Wałdowie, Lutowie i Kawle.

Wywiady indywidualne

Na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji przeprowadzono 5 telefonicznych wywiadów indywidualnych. Wnioski z przeprowadzonych wywiadów z Urzędu Miejskiego oraz Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawione zostały poniżej:

- Obszarem cechującym się koncentracją zjawisk negatywnych jest miasto Sępólno Krajeńskie, ze względu na niską konkurencyjność lokalnych przedsiębiorców względem marketów wielogabarytowych i słabo rozwiniętą infrastrukturę komunikacyjną. Degradacja sfery środowiskowej występuje głównie na obszarze wiejskim i dotyczy zalewania terenów przez wody rzek Sępolenka i Kamionka.
- Zdaniem respondentów negatywny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne lokalnej społeczności wywierają następujące czynniki: społeczne (przestępstwa, brak bezpieczeństwa), ekonomiczne (brak miejsc pracy), przestrzenno-funkcjonalne